

8. Folkeoplysende foreningers betaling ved eksklusiv brugsret (2019-0054569)

Kultur- og Fritidsudvalget skal tage stilling til folkeoplysende foreningers betaling for eksklusiv brugsret i kommunale lokaler udover den folkeoplysende aktivitet.

Sagsfremstilling

Indstilling

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget godkender model for folkeoplysende foreningers betaling for eksklusiv brugsret til kommunale faciliteter.

Problemstilling

En række folkeoplysende foreninger har eksklusiv brugsret til kommunal ejendom eller areal. Det gælder fx fodboldklubber, der i mange tilfælde har brugsret til klubhuse, som anvendes både til foreningens primære folkeoplysende aktivitet og til øvrige aktiviteter som møder, administration og socialt samvær i regi af foreningen. Brugsretten er givet til foreningerne på individuelle og forskellige vilkår, hvilket betyder, at foreningerne gives forskellige typer aftaler og vilkår, fx i form af varierende egenbetaling.

Der er derfor behov for et entydigt aftalegrundlag og administrationsgrundlag for kriterier for egenbetaling og dens størrelse, der har til formål at sikre ligebehandling af foreningerne.

Alternativt til betaling for eksklusiv brugsret kan det aftales, at lokalerne åbnes op for andre brugere, hvor dette er muligt.

Løsning

Kultur- og Fritidsforvaltningen har gennem flere år arbejdet for effektiv udnyttelse af arealer og lokaler. Der findes imidlertid en række kommunale og private lokaler, hvor primært folkeoplysende foreninger har eksklusiv adgang til bygningerne. I forlængelse af indførelsen af gebyr på foreningsfaciliteter og Tilskudstaskeforcens gennemgang af aftaler, er der behov for at fastsætte et regelsæt for eksklusivret for at sikre transparente og ensartede aftaler.

Københavns Kommune skal i medfør af folkeoplysningsloven anvise "til formålet egnede ledige lokaler" til den frie folkeoplysende virksomhed. Lokaler og udendørsanlæg stilles som udgangspunkt vederlagsfrit til rådighed med el, varme, rengøring og fornødent udstyr - dog kan der under nærmere angivne betingelser opkræves et gebyr ved brugen af anviste lokaler, haller og udendørs anlæg.

"Den frie folkeoplysende virksomhed" defineres i København som en folkeoplysende forenings primære aktivitet (idræt, spejder, rollespil o.a.). Det betyder også, at Københavns Kommune ikke er forpligtet til at stille faciliteter gratis til rådighed for fx foreningens administration, sociale foreningsarrangementer eller andre aktiviteter, der ikke er direkte tilknyttet foreningens primære aktivitet.

Folkeoplysende foreninger betaler et gebyr for de offentlige lokaler, de får anvist til deres folkeoplysende aktiviteter, jf. Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i Københavns Kommune.

Foreninger, der har eksklusiv brugsret til en ejendom eller et areal, betaler ikke for brug i forbindelse med de folkeoplysende aktiviteter og i varierende grad for den eksklusive brugsret. Dermed behandles københavnske folkeoplysende foreninger forskelligt.

Foreninger, som har eksklusiv brugsret til en kommunal facilitet anvender denne både til foreningens primære folkeoplysende aktivitet og til øvrige aktiviteter som møder, administration og socialt samvær. Udgangspunktet for denne brug er, jf. ovenstående, at den del af en eksklusivret, der vedrører foreningens folkeoplysende (primære) aktivitet, som udgangspunkt skal stilles vederlagsfrit til rådighed, mens der kan opkræves betaling for den del af eksklusivretten, der vedrører andre aktiviteter end foreningens primære. Såfremt der ikke opkræves betaling for den del af eksklusivretten, som ligger ud over foreningens primære aktivitet, eller at betalingen er mindre end markedslejen for lokalet, er der tale om et tilskud med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne.

Forvaltningen foreslår derfor, at der indføres en model for folkeoplysende foreningers betaling for eksklusiv brugsret til en kommunal facilitet. Modellen skal sikre ligebehandling af foreninger, bedre kapacitetsudnyttelse af faciliteter og et entydigt administrationsgrundlag, herunder også for egenbetalingen.

Gebyr fastsat med hjemmel i folkeoplysningsloven kan ikke anvendes i denne sammenhæng, da dette gebyr netop kun kan pålægges brugen af faciliteter til den godkendte folkeoplysende virksomhed – altså foreningens primære aktivitet.

Kultur- og Fritidsudvalget skal derfor tage stilling til en model for folkeoplysende foreningers betaling for eksklusiv brugsret.

Model for eksklusivretsbetaling

Modellen for eksklusivretsbetaling fastsætter den betaling, der opkræves fra folkeoplysende foreninger, som har eksklusiv brugsret til kommunale faciliteter, og som ikke samtidig får driftstilskud. Betalingen vedrører den del af eksklusivretten, der ligger ud over foreningens primære aktivitet. Taksten for betaling skal være ens på tværs af byen, så foreninger behandles lige og forholdsmæssigt betaler det samme for sammenlignelige faciliteter.

Forvaltningen foreslår, at betalingen for eksklusiv brugsret fastsættes på baggrund af to parametre:

1. Størrelse af areal, ejendom eller lokale som der er brugsret til. Størrelsen inddeles i kategorierne lille, mellem, stor.
2. Foreningens størrelse (medlemstal) ved tildeling af eksklusivret og herefter hvert tredje år. Foreningens størrelse inddeles i kategorierne lille, mellem, stor.

Da betalingen for eksklusiv brugsret vil være under markedslejen for faciliteten, vil den eksklusive brugsret fortsat udgøre et tilskud med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne. Det betyder, at der skal udarbejdes en brugsaftale med hjemmel i kommunalfuldmagten, som bl.a. skal forholde sig til størrelse, pris, anvendelse, eventuelle opgaver m.m. En aftale om eksklusivret kan ikke omfatte mulighed for at drive virksomhed eller at generere indtægter fra ikke-medlemmer.

En forening som betaler for eksklusiv brugsret skal ikke samtidigt betale gebyr for aktivitetstid i samme facilitet.

Takster for eksklusivretsbetaling

Der skelnes mellem brugsret til areal og brugsret til ejendom eller lokale, når betaling for eksklusivret skal fastsættes.

På baggrund af de tre kriterier fastsættes ni forskellige betalinger for eksklusivret til ejendom eller lokale og ni forskellige betalinger for eksklusivret til et areal, som vist i tabel 1 og 2 nedenfor. Beløbene er

illustrative og skal endeligt godkendes i forbindelse med behandling af forvaltningens takstkatalog for 2022.

Tabel 1. Betaling for eksklusiv brugsret til ejendom eller lokale

Antal medlemmer		Lille (0-99)	Mellem (100 - 249)	Stor (250 -)
Lokale- størrelse	Lille (0-99 m2)	15.000 kr. årligt	25.000 kr. årligt	35.000 kr. årligt
	Mellem (100 - 199 m2)	25.000 kr. årligt	35.000 kr. årligt	45.000 kr. årligt
	Stor (200 m2 -)	35.000 kr. årligt	45.000 kr. årligt	65.000 kr. årligt

Tabel 2. Betaling for eksklusiv brugsret til areal

Antal medlemmer		Lille (0-99)	Mellem (100 - 249)	Stor (250 -)
Areal- størrelse	Lille (0-99 m2)	10.000 kr. årligt	15.000 kr. årligt	20.000 kr. årligt
	Mellem (100 - 199 m2)	15.000 kr. årligt	20.000 kr. årligt	25.000 kr. årligt
	Stor (200 m2 -)	20.000 kr. årligt	25.000 kr. årligt	30.000 kr. årligt

Modellen udarbejdes i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne, og taksterne for betaling godkendes af Borgerrepræsentationen som en del af kommunens takstbilag til budget 2022.

Bilag 1 (fortroligt) viser den foreløbige beregning af folkeoplysende foreningers betaling for eksklusiv brugsret til en kommunal facilitet. Grundlaget for beregningerne skal kvalificeres forud for opkrævning.

Økonomi

Betalingen vil blive opkrævet fra 1. januar 2022. Forvaltningen vil fremlægge en samlet sag, hvor de bevillingsmæssige konsekvenser vil fremgå, og eventuelt provenu eller merudgifter vil indgå i Overførselssagen 2022/2023.

Videre proces

Hvis indstillingen godkendes, vil forvaltningen revidere aftaler om brugsret med folkeoplysende foreninger, der ikke samtidig modtager driftstilskud. Foreningerne vil få en brugsaftale med krav om betaling for den del af den eksklusive brugsret, som ikke vedrører foreningens primære aktivitet gældende fra 1. januar 2022. Aftalen udarbejdes med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne og skal bl.a. forholde sig til størrelse, pris, anvendelse, eventuelle opgaver m.m.

Takster for betaling vil blive indarbejdet i forvaltningens takstkatalog for 2022, og forvaltningen vil afklare, hvor indtægten skal placeres. Kultur- og Fritidsudvalget vil blive forelagt en sag om anvendelse af midlerne, når det forventede provenu kan estimeres mere præcist.

Mette Touborg

/Merete Evers Dewilde

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 19. januar 2021:

Dagsordenens punkter 8 og 9 blev behandlet under et.

Søren Hemmingshøj og Paul Sinding havde inden punktets behandling foretræde for udvalget om sagen.

Indstillingen blev ikke godkendt. Kultur- og Fritidsforvaltningen blev anmodet om at kvalificere problemstillingen på baggrund af udvalgets drøftelser og tilkendegivelser. Folkeoplysningsudvalget inddrages i det videre arbejde med sagen.